

REFERATEN.

De overerving van verschillende kenmerken. — In 1918 heeft HAECKER een in dit *Tijdschrift* aangekondigd belangrijk boek geschreven („Entwicklungsgeschichtliche Eigenschaftsanalyse”, GUSTAV FISCHER, Jena), dat een nieuwen band heeft gelegd tusschen de moderne erfelijkheidsleer en de ontwikkelingsleer. Hier werd gewezen op de mogelijkheid door een zorgvuldige studie van den verschijningsvorm (phaenotypus) tijdens de embryogenese, meer inzicht te krijgen in de wetten, welke de overdracht van den erfelijken aanleg (genotypus) beheerschen.

Het *Archiv der gesammten Physiologie*, Bd. 181, bldz. 149, bevat thans een aanvulling van het destijds behandelde onderwerp. Ook nu wordt vastgehouden aan een verdeeling in: A. Kenmerken, die niet ingewikkeld van oorzaak zijn en zich autonoom, d. w. z. niet in verwickelde correlatie met andere kenmerken ontwikkelen; en B. Kenmerken, welke tijdens de embryogenese reeds correlatief gebonden zijn. Van deze twee groepen vertoont de eerste zuivere splitsing in het nageslacht volgens de wet van MENDEL. De kenmerken dezer groep kunnen kwalitatief morphologisch zijn, waarbij zij meestal zijn terug te brengen tot verschijnselen in streng gelocaliseerde celgroepen van de kiem; zooals bijv. teekeningen van huid of huidderivaten, pigmentvorming enz.; ook gelocaliseerde veranderingen in het mesenchym, leidend bijv. tot achondropasie, tot brachydactylie enz.. Soms zijn zij quantitatief morphologisch en berusten op een verdubbeling van het aantal chromosomen, zooals bij enkele vormen van reuzengroei (byv. *Oenothera gigas*). Ook van physiologisch chemischen aard kunnen eigenschappen zijn, die een zoodanige eenvoudige oorzaak hebben zonder correlatieve binding, bijv. veranderingen in het chemisme, optredend in derivaten van een bepaald kiemblad, verder stofwisselingsanomalieën in de pathologie van den mensch, die zuivere splitsing volgens MENDEL vertoonen.

Daartegenover staan de complex veroorzaakte, correlatief gebonden kenmerken, als (om een pathologisch voorbeeld te noemen) verzwakking van het kiemplasma, stoornissen in een groep van organen, dikwijls met resonantie in andere organen. Hier komen meestal afwijkingen van de wet van MENDEL bij de overerving voor; er heeft geen zuivere splitsing plaats.

Terwijl reeds bij een eenvoudige MENDEL-splijting, als bij de bekende vlieg *Drosophila*, uitwisseling van factoren tusschen vaderlijke en moederlijke kiemcellen in een bepaald percentage voorkomt (T. H. MORGAN) — zal bij vereeniging van dergelijke complex veroorzaakte, correlatief sterk gebonden kenmerken, een onderlinge beïnvloeding van vaderlijke en moederlijke kiem in verschillende richtingen worden versterkt. HAECKER acht het niet ondenkbaar, dat reeds de vaderlijke en moederlijke kernen van den gecompliceerden bastaard in het gemeenschappelijke cytoplasma onmiddelijk na de bevruchting op elkaar zullen werken.

Verder vestigt HAECKER de aandacht op het feit, dat zooveel kenmerken, welke zuivere splitsing volgens MENDEL vertoonen, berusten op „genen”, die aan alle individuen van een ras eigen, doch in latenten toestand zijn, zoodat tot de openbaring slechts de slapende potentie behoeft gewekt te worden.

Vaak zijn het z.g.n. ubiquitaire eigenschappen, eigenschappen dus, die een algemeene verspreiding hebben, zooals bijv. melanisme, albinisme enz.. Zij ontstaan meestal plotseling, dus als mutatie, en hebben voor de soortvorming in planten- en dierenrijk geen belang, in tegenstelling met de complex veroorzaakte uit groep B, die dikwijls het karakter van aanpassingskenmerken hebben, die in de phylogenese wel tot soortvorming kunnen hebben geleid.

Ook het *dominantie*-vraagstuk bij de wet van MENDEL wordt door HAECKER onder de oogen gezien, zonder dat hier echter belangrijke nieuwe gezichtspunten over dit ingewikkelde vraagstuk worden gegeven.

M. A. VAN HERWERDEN.

De overgevoeligheid voor tuberculine en haar overdracht.—

Proefondervindelijk is aangetoond, dat elke wisselwerking van het organisme met tuberkelbacillensubstantie, in welken vorm ook, aanleiding geeft tot een tuberculine-overgevoeligheid in de huid. Men kan die tuberculinegevoeligheid echter niet overbrengen door bij gezonde proefdieren bloed van tuberculeuze proefdieren in te spuiten en bij inspuiting van tuberculeuze orgaanbrij was het resultaat twijfelachtig. (MC. JUNKIN schrijft, dat op laatstgenoemde wijze *wel* een zekere overgevoeligheid wordt verkregen ongeveer 8 dagen na de inspuiting (*Journal of exp. med.* B. 33). Spuit men bloed in van een tuberculeus proefdier, dat door alttuberculine-inspuiting zwaar ziek was, bij een gezond of ander tuberculeus dier, dan gebeurt er niets; de tuberculinewerking bij tuberculose berust dus bij dierproeven niet op het in circulatie brengen van specifieke giftige stoffen (FELIX KLOPSTOCK in *Berlin. klin. Wochenschrift*, 1921, no. 37).

J. VAN TILBURG.

Ernstige buikaandoeningen, veroorzaakt door spoelwormen. — Deze kunnen ontstaan, wanneer de wormen zich van hun gewone verblijfplaats: het bovenste deel van den dunnen darm, door het darmkanaal verspreiden. Deze verspreiding wordt in de hand gewerkt door veranderde omstandigheden: katarrhen, afdrivingsmiddelen en vnl. door koorts. Daarbij hebben de wormen de neiging in te dringen in nauwe spleten en gangen: in de galwegen, zelfs in de levergangen en in het wormvormig aanhangsel. Zoolang de papilla VATERI normaal is, schijnen zij er niet doorheen te kunnen komen, is deze echter ziekelijk veranderd (na doorgang van galsteen, ontstekingsprocessen der galbuizen), dan staat de deur in den letterlijken zin des woords open. Ernstige, soms doodelijke verschijnselen kunnen hiervan het gevolg zijn. Komen de wormen op hun zwerftocht in het coecum terecht, dan bestaat de kans, dat zij hun neiging getrouw, in de appendix dringen. Dit gebeurt vooral bij kinderen, die met de diagnose: acute of chronische